

Alleen een plastic tasje

“Gaat u zitten, fijn dat u er bent. Wilt u thee? Met suiker? Zal ik beginnen bij het begin?

Ik woon hier sinds 1970. Toen ik hier aankwam, had ik alleen een klein plastic tasje bij mij. Met wat kleding en mijn papieren. Meer niet. Ik had niet eens geld gehad om de bus naar Casablanca te betalen. De vrienden bij wie ik toen woonde, hadden mij het geld geleend. Ik had beloofd het weer terug te geven zo gauw ik in Nederland een baan had. Dat vonden zij geen probleem en dat heb ik ook gedaan. Ik ben ze nog altijd dankbaar.

En kijk nu eens aan, na veertig jaar. Hier leef ik, ik ben pas zeventig geworden, gelukkig, gezond met mijn vrouw, in een mooi huis. Ook mijn kinderen en kleinkind wonen allemaal hier in Nederland. Als we naar Marokko gaan, lijkt dat meer op vakantie.

Thuis is Nederland, ik woon hier al langer dan ik ooit in Marokko heb gewoond.

In Marokko had ik al jaren niemand meer. Mijn vader en moeder gingen dood toen ik nog maar vier was. Ik herinner mij daar weinig van. Zij waren vast lief en werkten vast hard. En mijn moeder was vast bezorgd om mij. Mijn vader sloeg mij nooit en was ook lief tegen mijn moeder.

Later sprak iedereen goed over mijn vader. Hij was goed met mensen en dat ben ik ook. Ik maak gemakkelijk een praatje. Nou ja, anders zou ik u dit allemaal ook niet vertellen. Ik hoorde van anderen, dat hij mensen die problemen gaven liever uit de weg ging. Dan lijkt ik op hem, ik doe dat ook. Maar onze burens in Marokko zeiden later dat ik uiterlijk op mijn moeder lijkt.

Verder heb ik helemaal geen familie. Mijn opa en oma woonden te ver weg om mij iets te herinneren. Broers en zussen had ik niet. Toen zij dood gingen bleef ik alleen over. Natuurlijk heb ik altijd wel broers en zussen gewild, maar daar heb ik geen invloed op.

Dat is nu eenmaal Gods wil. Dat geloof ik.

Ik zat op school, maar ik had geen ouders die financieel voor mij konden zorgen. Na hun dood was ik eerst terechtgekomen in een weeshuis. Toen ik daar weg moest, was ik erg arm. Ik woonde toen met een aantal vrienden. Wij betaalden samen de huur. Ik heb gelukkig nooit op straat hoeven te leven.

Er was niemand bij wie ik terecht kon. Werk vinden was moeilijk, omdat je in Marokko alleen een baantje kreeg als je de goede mensen kenden. En ik kende de goede mensen niet.

Mensen met geld konden vaker werk vinden dan de mensen die arm waren. Wanneer je arm was de kans groot dat je ook arm bleef.

Dus moest ik zelf op zoek naar werk. Op een dag zag ik in het dorp een groep mensen, die uitgekozen werden om naar Nederland te gaan. De mensen die zij uitkozen waren zelf Nederlanders, die naar Marokko waren gekomen. Ik ging er gewoon bij staan en een van die Nederlanders koos mij uit. Hij sprak Spaans. Ik had op school Spaans geleerd en daarom kon ik met hem praten. Ik vertelde hem over mijn ouders, en dat ik geen geld had, en dat ik moeilijk aan werk kon komen. Ik kon zelfs in het Spaans opschrijven dat ik in Nederland wilde gaan werken. Ik wist natuurlijk bijna niets over Nederland. Ik wist alleen dat er geld was en toekomst. En dat Koningin Juliana Marokkanen graag aan een baan wou helpen in haar land. Dat Nederland een eerlijk land was en dat het er erg koud was. Nou, dat was ook zo. Maar ik zag vooral een uitweg om uit de armoede te komen. Ik besloot nog dezelfde dag om naar Nederland te gaan. Toen gebeurde er een paar dagen niets.

Totdat ik een brief kreeg van het arbeidsbureau, dat ik moest komen. Mij werd verteld dat ik de dag daarna in Casablanca moest zijn om het vliegtuig te pakken naar Nederland. Toen pakte ik dat kleine plastic tasje met wat kleding en mijn papieren. Ik leende het geld voor de bus, het ticket voor het vliegtuig was gelukkig gratis.

Weggaan was niet moeilijk voor mij. Ik had niemand. De meeste mensen namen afscheid van hun familie. Sommigen moesten hun gezin gaan missen en dat was zwaar. Ik had niemand om afscheid van te nemen. En ik had meegemaakt hoe moeilijk het was om in Marokko te leven, als je je elke dag moet afvragen of je wel kon eten. Ik verlangde ernaar om geen zorgen te hebben over financiën, om niet meer afhankelijk te zijn van anderen. Om een dak boven mijn hoofd te hebben en elke dag iets te eten.

Meer wenste ik niet. Zo kwam ik naar Nederland. En kijk nu eens: mijn kinderen hebben allemaal werk. Mijn kleinkinderen zitten op een goede school. Wij hebben meer dan wij nodig hebben. Is dat niet mooi?

Ja, toen ik hier aankwam, was het koud. En ik vond alles zo netjes, allemaal volgens de lijntjes. Op Schiphol werd iedereen werd opgehaald door zijn 'baas'. De mijne stond met mijn werkcontract in zijn handen op mij te wachten. Op het contract stond mijn pasfoto, dus hij wist wie hij moest hebben. Het was toen nog niet zo druk op Schiphol. Wij gingen in een taxi. Mijn baas zag er uit als een aardige man. Hij probeerde met mij te praten, maar ik verstond er niets van. Dus zat ik maar stil naast hem, de hele weg naar Den Hoorn.

Ik heb gewerkt in een bloemenkas. Bloemen knippen. Sorteren. Pluizen. Bosjes bloemen maken. Alles in de vrachtwagen doen, en dan ging het naar de veiling. Ik woonde in een huis van hout, samen met zeven andere Marokkanen, collega's.

Mijn eerste werkdag was ik heel blij. Dankbaar dat ik weer kon werken voor mijn brood. De mensen waren heel aardig, ook de Nederlanders. In de pauze haalde zij koffie, thee en koek. Ik voelde mij erg welkom. Ik kon alleen niet goed met ze praten. Na een paar maanden begon ik steeds meer woorden te leren zoals: goedemorgen. Als de chef wilde dat ik bloemen ging knippen, deed hij dat met zijn handen voor. Knip, knip.

Er is veel gebeurd in die veertig jaar dat ik hier ben. Toen ik hier kwam, was ik vrijgezel. Ik wist wel zeker dat ik een Marokkaans meisje wilde trouwen. Zo gaat dat nu eenmaal. Het is meer vertrouwd, minder vreemd.

Zeven jaar later ging ik terug. Ik had haar al drie keer zien lopen in mijn dorp, met kleding die zij voor andere mensen had genaaid. Zij liep altijd alleen en ze zag er heel serieus uit. Op een dag zag ik haar weer. Ik hield haar in de gaten en volgde haar naar huis. En wachtte. Haar moeder kwam naar buiten om boodschappen te doen. Ik sprak haar aan en vroeg meteen of ik met haar dochter mocht trouwen. Vindt u dat gek?

Zij zei dat ze met haar dochter zou praten en dat ze 's middags zou laten weten of haar dochter geïnteresseerd was om te trouwen. Toen is later die dag langs ging, zag ik daar ineens een goede vriend van mij. Ik was verrast om hem te zien, ik wist helemaal niet dat hij de broer van mijn vrouw! Hij had het hele verhaal van zijn moeder gehoord en gezegd dat ik een goede man voor zijn zus zou zijn. Mijn vrouw had toestemming gegeven om te trouwen. De dag daarna hebben we meteen de trouwpapieren getekend.

Tien dagen daarna hebben wij de bruiloft gehouden. In die tien dagen hadden we elkaar leren kennen en we hebben gepraat. Ik had alle bruidskleding en de ringen gekocht. Zij een bruidsjurk en ik een zwart pak. Ik heb heel de bruiloft betaald. Ik wilde dat we een mooie bruiloft hadden. Voor de bruiloft moesten we een jurk, ringen, visagisten, koekjes, band, maaltijden en drinken en een stier hebben. Ja, een stier. Daar wordt van gegeten tijdens de drie dagen van de bruiloft. De bruiloft werd gevierd bij mijn vrouw thuis en op het balkon was er een grote tent waar meer mensen in konden. Er waren ongeveer 80 mensen op onze bruiloft. Op de bruiloft kreeg ik henna op mijn hand en mijn vrouw ook. Een man mag twee keer in zijn leven henna op zijn handen hebben, dit is wanneer hij trouwt en wanneer hij als kind besneden wordt.

Na de bruiloft ging ik terug naar Nederland gegaan om verder te werken. Elke maand stuurde ik mijn vrouw geld en ik ging regelmatig terug naar Marokko. Nadat mijn tweede kind was geboren, wilde ik dat mijn vrouw en kinderen naar Nederland kwamen. Ik heb bij de gemeente gezinshereniging aangevraagd. Toen kon ik mijn vrouw en kinderen naar Nederland halen.

Ik was toen heel blij en dankbaar dat ik met haar mocht trouwen en dat ben ik na al die jaren nog steeds. Mijn verwachtingen van het huwelijk was dat ik de taak op mij had om voor mijn vrouw te zorgen en dat mijn vrouw voor de kinderen en het huishouden zorgde. Maar ik stond er wel voor open dat mijn vrouw ook zou werken. Toen mijn kinderen naar de basisschool gingen was mijn vrouw begonnen met werken in de tuinen. Op dat moment deden we samen het huishouden.

Ik heb vijf kinderen en al één kleinkind. Twee wonen er nog thuis, drie wonen op zichzelf. Zij komen regelmatig bij ons op bezoek in het weekend. Het is dan meestal heel gezellig en wij zijn blij om ze te zien. Voor mij is het altijd een vrolijke dag wanneer mijn kinderen langskomen. Ik denk dan ook altijd wel terug aan mijn eigen kindertijd. Die was niet zo vrolijk. Ik zag dat andere kinderen hun ouders hadden en een gezin en ik kon daar jaloers om worden. Ik herinner me die keren dat het Suikerfeest was. Ik ging dan nooit naar school. Alle kinderen in mijn klas hadden nieuwe kleren van hun ouders gekregen. Ik natuurlijk niet, omdat ik geen ouders had. Misschien ben ik daarom wel extra dankbaar voor mijn gezin nu. Ik heb mijn kinderen een goede jeugd kunnen geven, dankzij God. Nu hebben de kinderen die uit huis zijn allemaal een partner. Dat is goed, want nu is er naast mij iemand die op mijn kinderen let en voor ze zorgt.

Ik ben al die jaren in de moskee blijven komen. Daar kwam ik andere Marokkanen tegen en dat vond ik fijn. Maar ik hecht niet zo veel waarde aan afkomst. Het gaat er mij om dat iemand eerlijk en een goed persoon is. Als dat zo is, zal ik vrienden worden. Als dat niet zo is, zal ik zo iemand uit de weg gaan. Natuurlijk heb ik wel eens ruzie gehad met vrienden of familie. Maar vaak gaat het om iets kleins en dat kan je eigenlijk niet als probleem zien. Je moet van een klein probleem niet een groot probleem maken en het ook niet in je hart vasthouden. Wanneer ik een probleem met iemand heb, gebruik ik mijn hersens zodat het probleem niet groter wordt. Een probleem is er om opgelost te worden. Zelfs de koning heeft soms problemen. Problemen horen bij het leven.

Toen ik hier kwam, dacht ik altijd dat ik ooit weer terug zou gaan, als ik genoeg geld gespaard zou hebben. Dat werd anders toen ik mijn vrouw en kinderen naar Nederland had gehaald. Hier kregen wij een eigen leven. Mijn kinderen zijn nu groot en ik heb geen behoefte om terug naar Marokko te gaan. Ik heb daar ook niemand. Ik wil hier in Nederland blijven om contact te houden met mijn kinderen en misschien straks mijn kleinkinderen te zien opgroeien.

Toen ik klein was voelde ik me vaak eenzaam, ik had geen gezin. Ik heb het echt heel moeilijk gehad. Nu voel ik mij gelukkig niet meer eenzaam. Ik heb mijn gezin en dat is mijn rijkdom. Nu ik niet meer werk en zonder andere familie ben ik nu voor niemand belangrijk, behalve voor mijn vrouw en kinderen. Toen ik ging trouwen, wilde ik altijd kinderen en ik heb God er ook om gevraagd. Ik heb nooit familie gehad. Dat ik belangrijk ben voor mijn kinderen en zij voor mij is voor mij alleen vanzelfsprekend.

Ouder worden is onderdeel van de natuur. Niemand blijft voor altijd jong. God is degene die het zo geregeld heeft. Ook een bloem verwelkt op een dag, dat hoort erbij. Of ik nu oud of jong ben, ik ben God dankbaar. Ik ben blij dat ik ouder mag worden en dit ook mag ervaren. Daarnaast hoef ik niet meer zo hard te werken als vroeger en kan ik nu rustig leven. Ik ben God ook dankbaar dat ik mijn kinderen mag zien opgroeien.

Wat voor mij bestemd is, komt op mijn pad. Daar doe ik het mee. Ik hoop dat ik in mijn leven nog op bedevaart kan. Ik hoop dat God mij helpt om te gaan. Natuurlijk zitten er ook nadelen aan ouder worden. Maar ik kan nog boodschappen doen en wandelen, al ben ik natuurlijk niet meer zo sterk als vroeger. En je moet ook meer rekening houden met de dood.

Maar ik ben niet bang voor de dood. Als een mens wordt geboren staat het al vast dat diegene ooit ook dood zal gaan. Vanuit mijn geloof hoop ik dat ik voor God als een goed mens zal sterven. Wanneer ik sterf zal het liefst in Marokko begraven willen worden, ik ben daar ook geboren en daar zou ik willen terugkeren.

Ik hoop dat mijn toekomst goed is, ik zie dat ik samen met mijn vrouw ouder wordt en dat ik meer kleinkinderen krijg. Ik hoop ook dat het met mijn kinderen goed gaat. Ik ben niet bang voor ouder worden, ik denk daar ook niet aan. Natuurlijk wil ik zo lang mogelijk meegaan. Maar het is aan God hoelang ik op de wereld blijf. Geloof u in God?